بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق
سەرۆکایەتی هەرێم
سەرۆك

بـــەنـــــاوی گـــەلـــەوە
بـــــڕیـــار
ژمــارە (٢٢) ســاڵــی ٢٠١٠

بە پێی ئەو دەسەڵاتەی لە بڕگەی (١) ی ماددەی (١٠) ی (یاسـای سـەرۆکایەتی هـەرێمی کوردسـتان – عێـراق) ی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموارکراو پێمان دراوەو، بە پاڵپشتی ئەو یاساکارییەی پەرلەمانی کوردستان - عێراق کردویـەتی لە دانیشتنی ژمارە (١٣) لە ٢٠١٠/١١/٩ بڕیارماندا بەدەرکردنی :

یاسای ژمارە (١٢)ی ساڵی ٢٠١٠
یاسای وەزارەتی شارەوانی و گەشت و گوزاری هەرێمی کوردستان – عێراق

ماددەی یەکەم :

مەبەست لەم زاراوە و دەستەواژانەی دادێن ، واتاکانی بەرامبەریانە بۆ مەبەستی ئەم یاسایە :

یەکەم : هەرێم : هەرێمی کوردستان – عێراق .

دووەم : وەزارت : وەزارەتی شارەوانی و گەشت و گوزاری هەرێم .

سێیەم : وەزیـــر : وەزیـری شارەوانی و گەشت و گوزاری هەرێم .

چوارەم : بریکاری وەزارەت : بریکاری وەزارەتی شارەوانی و گەشت وگوزاری هەرێم .

پێنجەم : ئەنجومەن : ئەنجومەنی راوێژی وەزارەتی شارەوانی و گەشت وگوزاری هەرێم .

ئـــامـــانجـــەکـــانـــی وەزارەت

ماددەی دووەم :

وەزارەت ئامانجی ئەمانەیە کە دادێن :

یەکەم : پێشکەش کردنی خزمەتگوزاریی شارەوانی و گەشتیاری بۆ دابین کردنی پێداویستی دانیشتوان لە ئـاوی پـاکی خواردنەوە و ئاوەڕۆی چڵکاو و باراناو و وێستگەی خاوێن کردنەوەی و دروست کردنی ڕێگا و پرد و تونێڵ لە نێو سـنووری شـارەوانیەکان و گونـدەکان ، لەگـەڵ ناوچـەکانی گەشـتیاری و ، بەرزکردنـەوەی ئاسـتی هەمـەجۆر خزمەتگوزاریی شارەوانی بەچەند و چۆنیەوە، لەگەڵ دابین کردنی پێداویستی هاوولاتیان لە ناوچەکانی گەشتیاری و پارکەکاندا.

دووەم : پلان دانان و بەڕێوەبردن و جێبەجێ کردنی کـار و ئەرکـەکان بـەو جـۆرەی بەشـدار دەبێـت لـە بـەدی هێنـانی بووژانەوەی ناوخۆی ئابووری ، لە ڕێی سیاسەتی کارای بەکارهێنانی زەوی و نەخشەدانانی ئاوەدانی ، لەگەڵ پلان دانان و بە دواداچوون و پەرەپێدانی بزاڤی گەشتیاری لە چوارچێوەی پلانی گشتی گەشتیاری لە هەرێمدا .

سێیەم : ئامادەکردنی کەشی گونجاو بۆ پاراستنی ژینگەی پاك و تەندروست و بایەخدان بە ناوچەی سەوز و چارە سەر کردنی خاشاکی ڕەق لە شار و شارۆچکەکان لەگەڵ ناوچەکانی گەشتیاری .

چوارەم : کارکردن بۆ ڕاکێشانی سەرمایە و هاندانی وەبەرهێنان ، ئەویش بە هەماهەنگی لەگەڵ دەستەی وەبەرهێنان لە هەرێم لە چوارچێوەی یاساکانی کار پێ کراو .

پـــێــکــهـــاتـــەی وەزارەت

ماددەی سێیەم :

وەزارەت بریتییە لەم پێکهاتانەی دادێن :

یەکەم : وەزیر : ئەو سەرۆکی باڵای وەزارەتە و بەر پرسە لە کارەکانی و ئاراستە کردنی سیاسەتەکەی و سەرپەرشـتی و چاودێری کردنی ، بەپێی حوکمەکانی یاسا هەموو بڕیار و فەرمان و ڕێنماییەك لە هەموو شتێکی پەیوەندی بە ئەرکی وەزارەت و پێکهاتەکان و دەسەڵاتەکان و تێکڕای کاروباری تەکنیکی و کارگێری و ڕێکخستنەوە هەبێت ، لە وەوە دەردەچن و بەچاودێریی ئەویش جێبەجێ دەکـرێن ، بـەو سـیفەتەی ئەنـدامێکی هاوکـارە تێیـدا ، لـە بەردەمی ئەنجومەنی وەزیرانیشدا بەرپرس دەبێت ، بۆشی هەیە هەندێك لە دەسەڵاتەکانی خۆی بداتـە بریکـاری وەزارەت یان بەڕێوەبەرانی گشتی یان کەسێك لە وەزارەتدا کە بە گونجاوی دەزانێت .

دووەم : بریکاری وەزارەت : یارمەتی وەزیر دەدات لـە ئاراسـتە کردنـی وەزارەت و سەرپەرشـتی کردنـی کاروبـاری لـە چوارچێوەی ئەو دەسەڵاتانەی لە لایەن وەزیرەوە پێی دەدرێن ، بە مەرجێك بڕوانامەیەکی بـەرایی پـسپۆڕایەتیی زانکۆی بەدەست هێنا بێت .

سێیەم : نوسینگەی وەزیر : فەرمانبەرێك بەپلەی بەڕێوەبەر سەرۆکایەتیی دەکات و بەڕێوەی دەبات ، بڕوانامەی بـەرایی زانکۆی بە دەست هێنا بێت و چەند فەرمانبەرێکیش یاریدەری دەبن .

چوارەم : نووسینگەی بریکاری وەزارەت : فەرمانبەرێك بەپلەی بەڕێوەبـەر سـەرۆکایەتیی دەکـات و بـەڕێوەی دەبـات ، بڕوانامەی بەرایی زانکۆی بە دەست هێنا بێت و چەند فەرمانبەرێکیش یاریدەری دەبن .

پێنجەم : ڕاوێژكاران : ژمارەیان لە چوار زیاتر نابێت و لەوانــەی بڕوانامــەی بــەرایی زانكۆیــان هەیــە و لەوانــەی خــاوەن شارەزایی و پسپۆڕین .

شەشەم : وەزارەت پێك دێت لەم بەڕێوەبەرایەتیانەی گشتی كە دادێن : هەریەك لەوان بەڕێوەبەرێكی گشتی بەڕێوەی دەبات ، كە بڕوانامەی بەرایی زانكۆی بە دەست هێناوە و لەوانەی خاوەن شارەزایی و كردن (ممارسە)ن .

١. بەڕێوەبەرایەتیی گشتی دیوان .
٢. بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پــلان و بــەدواداچــوون .
٣. بەڕێوەبەرایەتیی گشتی نەخشەدانانی ئاوەدانی .
٤. بەڕێوەبەرایەتیی گشتی پڕۆژەكـــان .
٥. بەڕێوەبەرایەتیی گشتی ئاو وئاوەڕۆ .
٦. بەڕێوەبەرایەتیی گشتی شارەوانییەكان لە پارێزگاكانی هەرێم و ئیدارەی گەرمیان .

حەوتەم : سەرۆكایەتیی شارەوانی لە ناوەندی پارێزگاكانی هەرێمدا. لە هەر پارێزگایەكدا سەرۆك شارەوانیەك بە گوێرەی جۆری تایبەتی شارەوانییەكە ، سەرۆكایەتیی دەكات .

ماددەی چوارەم :

دەستەی گشتیی گەشت و گوزار : سەر بە وەزارەت دەبێت و ، كەسایەتییەكی مەعنەوی و سەربەخۆیی دارایی و كارگێریی دەبێت ، فەرمانبەرێك بە پلەیەكی تایبەت سەرۆكایەتی دەكات،بڕوانامەكی بەرایی زانكۆی بە دەست هێناوە و،لە وانەی خاوەن شارەزایی وپسپۆڕین لە بواری گەشتیاریدا و، پێك دێت لە:

١. نووسینگەی سەرۆكی دەستە : فەرمانبەرێك بە پلەی بەڕێوەبەر ســەرۆكایەتیی دەكــات ، بڕوانامــەی بــەرایی زانكۆی بە دەست هێناوە و چەند فەرمانبەرێكیش یاریدەری دەبن .

٢. بەڕێوەبەرایەتی گشتیی گەشــتیاری لــە هــەر پارێزگایــەك لــە پارێزگاكــانی هــەرێم و ئیــدارەی گەرمیانــدا: فەرمانبەرێك بە پلەی بەڕێوەبەری گشتی سەرۆكایەتیی هەر یەك لە وان دەكات ، بڕوانامەی بەرایی زانكۆی بە دەست هێناوە و لەوانەشە كە خاوەن شارەزایی و پسپۆڕین لە بواری گەشتیاریدا .

٣. ئە نجومەنی بەڕێوەبردنی دەستە: پێك دێت لە :

أ. سەرۆكی دەستە / سەرۆك .
ب. بەڕێوەبەرانی گشتی لە هەر پارێزگایەك لە پارێزگاكانی هەرێم و ئیدارەی گەرمیاندا / ئەندام .
ج. دوو لە راوێژكارانی وەزارەت كە وەزیر رایان دەسپێرێت / ئەندام .
د. بڕیارەكانی ئەنجومەنی بەڕێوەبردن بە زۆرینە دەبن و وابەستە بە راستاندنی وەزیر دەبن .

ماددەی پێنجەم :

یەكەم : وەزارەت ئەنجومەنێكی ڕاوێژكاریی دەبێت ، پێك دێت لە :

١. وەزیـــــر	سەرۆك
٢. بریكاری وەزارەت	ئەندام
٣. سەرۆكی دەستەی گشتیی گەشت و گوزار	ئەندام
٤. ڕاوێـــــژكــــاران	ئەندام
٥. بـــەڕێــــوەبـــەرانـی گـشـتیی وەزارەت	ئەندام

٦. وەزیر بۆی هەیە هەر كەسێك لە ناو وەزارەت یان دەرەوەی بـۆ كۆبونــەوەی ئەنجومــەن بانگهێـشت بكـات ، بـە مەبەستی ڕاوێژ لە كاتی پێویستدا بەبێ ئەوەی مافی دەنگدانی هەبێت .

دووەم : ئەنجومەنی ئەركی پێشكەش كردنی ڕاوێژ و پێشنیار بە وەزیر دەگرێتە ئەستۆ و ، ئەگەر ڕاستاندنی ئەوی بە دەست هێنا ، سیفەتی بڕیاری وەزاری بە دەست دەهێنێت .

ماددەی شەشەم :

وەزیر بۆی هەیە گرێبەست لەگەڵ كەسانی ئاسایی و مەعنەوی ، لـە وانــەی خـاوەن شـارەزایی و پـسپۆڕین لـە ناوخۆی هەرێم بكات ، بۆ بەجێ گەیاندنی ئەو كارو ئەركانەی پێی دەسپێردرێت و بۆ ئەو ماوەیەی بە گونجـاوی دەبینێت ، ئەویش بەمەبەستی بەجێ گەیاندنی ئامانجەكانی وەزارەت و ، ماف و پەیوەیستیان لەلایەن وەزیرەوە دیاری دەكرێت و ، بە دەست هێنانی ڕەزامەندیی سەرۆكایەتیی ئەنجومەنی وەزیران ئەگـەر گرێبەسـت كردنەكـە لەگەڵ كەسانی دەرەوەی هەرێمدا بوو .

ماددەی حەوتەم :

یەكەم : بە پەیڕەوێك ئەرك و پسپۆڕایەتیی پێكهاتەكانی وەزارەت دیاری دەكرێن .

دووەم : وەزیر بۆی هەیە لە كاتی پێویستدا بەڕێوەبەرایەتی یان بەش یان هۆبە لە نوێ بكاتەوە یان تێكەڵ بكات یـان ئیلغا بكات .

سێیەم : وەزیر بۆی هەیە ڕێنمایی پێویست بۆ ئاسان جێبەجێ كردنی حوكمەكانی ئەم یاسایە دەربكات .

ماددەی هەشتەم :

یەكەم : یاسای وەزارەتی شارەوانی ژمارە(٢)ی ساڵی ٢٠٠٧ و ، یاسای وەزارەتی گەشت و گوزار ژمارە (٢٠)ی ساڵی ٢٠٠٦ كەلە پەرلەمانی هەرێمی كوردستان - عێراقەوە دەرچوون ، ئیلغا دەبن .

دووەم : هەموو ماف و پەیوەستی و هەبوو و میلاكی وەزارەتی گەشت و گوزار دێتە ئەستۆی وەزارەتەوە .

ماددەی نۆیەم :

وەزارەتی شارەوانی و گەشت و گوزار بەردەوام دەبێت لە بـەڕێوەبردنی هەرچـی کـە پەیوەنـدیی بـە شـوێنەوار و شوێنانی شوێنەوار و بینای کەلەپوور و دەستنووس و دراوەوە هەیە ، تا کاتی دەرچوونی یاسایەکی تایبەت بەوان لە هەرێمدا .

ماددەی دەیەم :

پێویستە ئەنجومەنی وەزیران و لایەنانی پەیوەندیدار، حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن .

ماددەی یازدەم :

ئەم یاسایە لە رۆژی بڵاوکردنەوەی لە رۆژنامەی فەرمیی (وەقایعی کوردستان) دا جێبەجێ دەکرێت .

مسعود بـارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان - عێراق

هـــــــەولـــــێر :
٢٦/ کانوونی یەکەم /٢٠١٠ی زایینی .
٥/ بـەفـــرانـبــار /٢٧١٠ی کوردی .
٢٠/ محـــــــــــرم /١٤٣٢ی کۆچی .

هـۆیـەکـانـی دەرچـوونـی

لەبەر تێکەڵ کردنی هەردوو وەزارەتی شارەوانی و ، گەشت و گوزار لە کابینەی شەشەمی حکوومەتی هەرێمی کوردستانداو ، بۆ بەدی هێنانی بەرژەوەندی گشتی و دانانی پەیکەرێکی گونجاو و چالاك بەپێی پێداویستەکانی کاتی ئێستا و،کەم کردنەوەی خەرجی و ئیلغا کردنی هەندێ پێکهاتەی کارگێڕی و ئاسان کردنی مامەڵە کردنی هاووڵاتیان لەگـەڵ فەرمانگـەکانی وەزارەت ، ئـەم یاسـایە دەرچووێندرا .